

Съобщение за пресата
Люксембург, 17 февруари 2015 г.

Според одиторите на ЕС сложността на политиката за развитие на селските райони и слабости в системите за контрол на държавите членки са основните причини за високия процент грешки при разходите

В публикувания днес доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) се посочва, че повечето грешки в политиката за развитие на селските райони се дължат на нарушаване на условията, определени от държавите членки. Техните контролни органи е можело и е трябвало да установят и коригират повечето грешки, касаещи инвестиционните мерки в програмите за развитие на селските райони. Системите им за контрол са неефективни, защото проверките не са изчерпателни и са базирани на недостатъчна информация.

„Важно е да се разбере защо процентът на грешки в политиката за развитие на селските райони е неприемливо висок. За да бъде намален е необходимо да се намери точния баланс между броя и сложността на правилата, регулиращи разходите — което ще помогне да се постигнат целите на политиката като подобряване на конкурентоспособността в селското стопанство — и да се положат усилия за да се осигури спазването на тези правила“, коментира Rasa Budbergytė, членът на ЕСП, отговорен за изготвянето на доклада.

Одиторите изчислиха, че средният процент грешки при разходите за развитие на селските райони през трите години 2011—2013 г. е бил 8,2 %, което надвишава четири пъти прага на същественост. На инвестиционните мерки (предимно субсидии за закупуване на машини за земеделието и хранително-вкусовата промишленост) се дължат две трети от процента грешки, а помощите, обвързани с площ (включително компенсация за допълнителни разходи, направени при използването на по-природосъобразни земеделски техники), отговарят за една трета от процента грешки.

Одиторите на ЕС установиха, че във връзка с инвестиционните мерки **органите на държавите членки са разполагали с необходимата информация да засекат и коригират грешките**, но в много от случаите тя не е била използвана или не е била изисквана. Одиторите установиха, че само 16 % от процента грешки са в резултат от неспазване на преки разпоредби на регламенти на ЕС, докато по-голямата част — 84 % — се дължи на нарушаване на условията, определени на ниво държава членка.

По отношение на инвестиционните мерки, одитът установи, че **публичните органи са съществен източник на грешки поради неспазване на правилата за обществените поръчки**. Сметната палата установи две основни причини за това: на първо място, инфраструктурните проекти в селските райони обикновено се изпълняват от малки общини, които често имат ограничен опит в провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки; на второ място, определени бенефициенти предпочитат да работят с конкретни изпълнители, повечето от които и преди са предоставяли подобни стоки или услуги, и следователно им възлагат договори директно. Разплащателните агенции не са възразили срещу това в никой от случаите, въпреки че не са били спазени **основните принципи на прозрачност, обективност, недискриминация и подходящо оповестяване при възлагане на обществени поръчки**.

Одиторите установиха, че най-податлива на грешки е мярката в подкрепа на преработката на селскостопански продукти, където публичната помощ може да възлезе на няколко милиона евро на проект. Непреднамерени нарушения на критериите за допустимост от публични и частни бенефициенти са довели до една четвърт от процента грешки, докато предполагаеми умишлени нарушения от частни бенефициенти са причина за една осма от процента на грешки.

При схемите за помощи по площи, основната причина за грешки е неспазване на селскостопанските договорености, което е в резултат на **недостатъчните стимули за земеделските производители да спазват правилата, ниската степен на контрол на договореностите и ниското ниво на санкции при нарушения**.

Одиторите установиха, че Европейската комисия се движи в правилната посока при отстраняване на причините за грешки чрез планове за действие. Една от слабостите обаче е, че **прилаганите от държавите членки планове за действие имат за цел предимно да реагират**, а не систематично да решават всички проблеми, които са довели до грешките. Освен това липсват превантивни действия срещу основните широко разпространени слабости на ниво ЕС.

Прегледа и одобрението от страна на Комисията на програмите за развитие на селските райони и прилагането от страна на държавите членки на национални регулаторни рамки осигуряват основния потенциал за намаляване на грешките при разходите за развитие на селските райони.

Препоръки на одиторите

- Комисията следва да изпълни своите корективни действия в срок, като продължава да се фокусира върху основните причини за грешки в областта на разходите за развитие на селските райони. Предвид това, където е необходимо държавите членки следва да предприемат превантивни и корективни действия по отношение на обществените поръчки, умишленото заобикаляне на правилата и агроекологичните плащания.
- Комисията следва да наблюдава отблизо изпълнението на програмите за развитие на селските райони, а при своите одити на съответствието да взема под внимание, където е уместно, приложимите правила, включително тези, приети на национално ниво, за да намали риска от повторна поява на слабости и грешки.

Бележки към издателите:

Специалните доклади на ЕСП се публикуват през цялата година и представят резултатите от отделни одити на конкретни бюджетни области или теми на управлението.

Настоящият специален доклад (№ 23/2014 г.), озаглавен „Грешки при разходите за развитие на селските райони: какви са причините и как се преодоляват?“ се концентрира върху съответствието на прилагането на програмата за развитие на селските райони с приложимите закони и нормативни разпоредби и описва основните причини за високия процент грешки при програмите за развитие на селските райони. Той също така разглежда въпроса дали може да се очаква в бъдеще предприетите от държавите членки и Комисията стъпки да се справят ефективно с установените причини за грешките. Докладът включва информация, предоставена на одиторите до края на септември 2014 г.

През програмния период 2007—2013 г. ЕС и държавите членки отделят над 150 млрд. евро за политиката за развитие на селските райони, почти равно разпределени между инвестиционните мерки и помощите, обвързани с площ. Разходите за развитие на селските райони се изпълняват при споделено управление между държавите членки и Комисията. Държавите членки отговарят за изпълнението на програмите за развитие на селските райони на подходящото териториално ниво, съгласно техните собствени институционални механизми. Комисията отговаря за надзора на държавите членки, за да гарантира, че те изпълняват своите задължения.

Същественото ниво на несъответствие с приложимите правила, което е видно от високия процент грешки, означава, че съответните финансови средства не са изразходвани в съответствие с правилата. Това може да се отрази негативно върху постигането на целите на политиката за развитие на селските райони, като подобряване на конкурентоспособността на земеделието и горското стопанство; подобряване на околната среда и ландшафта; подобряване на качеството на живот в селските райони и насърчаване разнообразяването на икономическите дейности.

Грешките са съществени, ако те засягат повече от 2 % от разходите.

Пресслужба на ЕСП

Damijan Fišer — служител в пресслужбата

12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg

Тел.: (+352) 4398 45410

М: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu